

Købstadforeningens Forslag om 2 Kr. som Skatteminimum, hvad der vil blive fulgt overalt. Det blev det ogsaa, men kun mærkværdigvis ikke for Odense Kommunes Vedkommende til Trøds for, at den højtærede Minister ellers i sin Afgørelse tager Hensyn til, hvad Købstadforeningen bestemmer og holder sig til, hvad Flertallet maatte bestemme for de enkelte Kommuners Vedkommende. Han gør en Undtagelse for denne enkelte Kommunes, Odenses Vedkommende. Jeg mener, at det er stik imod den højtærede Ministers egen Udtalelse under denne Sags Behandling i Fjor her paa Rigsdagen. Jeg vil bede den højtærede Minister om at udtale sig angaaende dette Forhold. Hvorfor har Ministeren bidraget til — ved at ansætte Skatteminimum i Odense til 100 Kr. fremfor at ansætte det til 2 Kr., som Købstadforeningen foreslaar — i høj Grad at vanskeliggøre det for Smaafolk i Odense at faa deres Valgret. For det er jo givet, at naar de i Fremtiden skulle betale ikke saa lidt mere — omtrent dobbelt saa meget som tidligere — for at faa deres Valgret, ville adskillige Smaafolk blive udelukkede fra at faa Andel i Kommunens Styrelse, og jeg synes ikke, at det kan være en Op-gave for en demokratisk Minister at arbejde for.

Anders Nielsen: Jeg har begæret Ordet for anden Gang for at dvæle ved tre Punkter, som ere komne frem under Forhandlingerne: Skattelovsspørgsmaalet, Forsvarsspørgsmaalet, derunder Forholdet med Hensyn til de nuværende Militærudgifter, og den politiske Situation i sin Almindelighed. Men maa jeg ikke forinden gøre et Par Bemærkninger, som jeg vilde have gjort forleden Dag, angaaende Loven om Tilvejebringelse af Jord til Landarbejdere. Der er fra alle Sider temmelig sikkert Enighed om, at det er en af de største og betydningsfuldeste Love, der ere gennemførte i den senere Aarrække. Men i samme Grad som det er Tilfældet, i samme Grad gælder det om, at den bliver ført ud i Livet paa en saadan Maade, at den virkelig fyldestgør det, der er dens Formaal, og paa dette Punkt er det jeg er bange for, at det brister lidt paa her og der, thi jeg har haft Lejlighed til at se Eksempler, der vise i den Retning. Jeg kan derfor ikke nøksom paakalde saavel den højtærede Landbrugsministers som de ærede Amtskommissioners ja, den hele Offentligheds Opmærksomhed for, om det skulde vise sig at være Tilfældet i større Udstræk-

ning, hvad jeg har lagt Mærke til i enkelte Tilfælde, at en og anden bjergsom Gaardmand eller Proprietær sørger for til de Folk, som ønske at komme i Besiddelse af et Statshus, at komme af med Jord af en saadan Beskaffenhed, at det simpelthen er ganske umuligt at leve og eksistere derpaa. Jeg har set Begyndelsen til tre Huse paa Rad paa en Sandknude, hvorpaa der ikke fra Landevejen, hvor jeg kørte, saas andet, end de saakaldte Hvintotter, Græstotter eller snarere Ugræstotter, som ikke engang Faarene vilde have, endsige andre Kreaturer. Efter hvad der senere er oplyst, var der til disse Lodder tænkt henlagt Kærlodder, men alligevel, naar man tænker sig saadanne Sandknudelodder og Kærlodder, vil man kunne forstaa, at det virkelig ikke er muligt for selv nok saa flittige Landarbejdere, som vi ved Loven have villet hjælpe, virkelig at skaffe sig en Eksistens paa saadanne Lodder. Kommissionen i det paagældende Amt — det er for Resten Viborg Amt — har vel nok taget Haand i Hanke i det Tilfælde, det tvivler jeg ikke paa, men jeg vil sige med det samme, at det ikke er saa let for en Kommission at gribe standsende ind i det Foretagende, som allerede er saa stærkt forberedt, at Husbygningen er paabegyndt. Derfor paakalder jeg ikke blot den højtærede Ministers og Kommissionernes, men hele Offentlighedens Opmærksomhed for dette Forhold, fordi jeg gerne vilde bidrage til, at det bliver saaledes — thi jeg tror, at det vilde være til Gavn for hele dette Forhold — at det regnedes for en Skam at *spekulere* i denne Lovs Udførelse. Men det er der sikkert allerede mange, der gøre, og der er nogle, der hjælpe til dermed, nemlig de saakaldte Kommissionærer. Disse kunne være gode og nyttige nok til at ordne Handler Mand og Mand imellem i al Almindelighed, men at have Ejendomskommissionærer til at ordne Forholdet mellem den, der attraar et Statshus, og den spekulative Gaardmand eller Proprietær, der ønsker at komme af med en tarvelig Udmarkslod, tror jeg ikke er ønskeligt. Jeg tillader mig at henlede Opmærksomheden paa dette Forhold, fordi det vil blive til Spot og Spe for os her i Landet, om denne Sag skulde blive lagt øde derved, at Loven ikke blev bragt heldigt og godt ud i Livet.

Jeg vil saa gaa over til de Bemærkninger, som jeg vil knytte til, hvad der er frenkømt i Løbet af den sidste Uge. Jeg har allerede haft Lejlighed til i et Par korte Bemærkninger at kaste et Strejf-